

BALANÇ DE L'ANY DE LA PANDÈMIA
Programa per a l'Atenció Integral a Persones amb Malalties
Avançades de la Fundació "la Caixa"

El 2020 la Fundació "la Caixa" ha ofert acompanyament emocional i espiritual a 56.730 persones en processos de final de vida i dol

- 24.894 pacients i 31.836 familiars han estat atesos pels 44 equips d'atenció psicosocial a 132 hospitals i 133 unitats domiciliàries de tot Espanya. A Catalunya, 7.151 pacients i 7.589 familiars.
- La crisi de la COVID-19 ha fet visible l'impacte de la mort i la necessitat d'un acompanyament integral, humà i càlid a les persones que es troben al final de la vida i als seus familiars.
- Els professionals que formen part del programa per a l'Atenció Integral a Persones amb Malalties Avançades impulsat per Isidre Fainé, president de la Fundació "la Caixa", han viscut un any d'alta intensitat, esdevenint els seus serveis més sol·licitats i valorats que mai en els entorns hospitalaris.
- L'impuls de noves vies per cobrir necessitats emergents com ara l'atenció a distància s'ha convertit en llavor de transformació en l'àmbit de les cures pal·liatives.

Barcelona, 15 de gener de 2021. El Programa per a l'Atenció Integral a Persones amb Malalties Avançades de la Fundació "la Caixa" va néixer el 2009 com un programa pioner en l'atenció emocional i espiritual en les cures paliatives i els processos de final de vida i de dol, i des d'aleshores ha atès **204.665 pacients i 276.944 familiars** d'arreu de l'Estat espanyol.

Atenció emocional i espiritual en temps de pandèmia

Des del 2009, any en què va començar el programa, fins ara, el 2020 ha estat l'any més intens que han viscut els professionals dels **44 EAPS** (equips d'atenció psicosocial) que actualment actuen a **132 hospitals de tot Espanya i 133 unitats de suport domiciliari**. Els EAPS estan formats per **230 psicòlegs/psicòlogues, treballadors/es socials, infermers/res, metges, agents pastorals**, i més de 1.000 persones voluntàries.

A Catalunya, el programa l'implementen **11 EAPS** que actuen en **39 hospitals i centres sociosanitaris i en 42 equips d'atenció domiciliaria**.

(*Desglossament a l'Annex)

L'atenció al final de la vida i al dol en circumstàncies extremes com les que s'han produït arran de la pandèmia ha estat també objecte de treball dels professionals del programa, que han hagut d'augmentar intensament els seus esforços per mantenir la seva tasca assistencial en unes condicions tan complicades com les que s'han generat en l'àmbit hospitalari. En aquestes circumstàncies els EAPS han vist com s'incrementava la seva tasca **d'acompanyament, no tan sols a persones que estaven en situació de final de vida, sinó també a persones afectades greument pel virus de la COVID-19, els seus familiars i els professionals que les atendien.**

Des de principis de gener del 2020 fins a finals de desembre, els EAPS han atès un total de 56.730 persones: 24.894 pacients, 1.161 dels quals afectats per la COVID-19, i 31.836 familiars, 1.874 dels quals vinculats a pacients amb el virus

A Catalunya han estat atesos 14.740 persones: 7.151 pacients, 49 amb la COVID-19, i 7.589 familiars, 39 dels quals vinculats a pacients afectats

Els durs mesos de pandèmia han provocat que un tema tabú com la mort fos més visible per al conjunt de la societat. Així ho confirma **Montserrat Esquerda**, directora de l'Institut Borja de Bioètica i col·laboradora del programa: «La pandèmia ens ha dut moltes morts, morts sense preparar i morts no esperades. Ara podem dir que **estem més preparats que abans de la pandèmia per parlar de la mort i de la feina que es fa a les unitats de cures paliatives**».

Verónica Linares, psicòloga de l'EAPS de Tarragona, aporta la seva visió després del que s'ha viscut durant la crisi: «Una de les coses que hem detectat és la necessitat d'oferir una atenció integral al malalt. S'atén el cos i la salut, i és un repte passar a un paradigma més psicosocial. **La COVID-19 ha posat en relleu la importància d'aquest tipus d'atenció i també la necessitat que la figura del psicòleg tingui més presència en el sistema sanitari** per poder fer aquest acompanyament psicològic, espiritual i relacional. Fins ara s'ha estat treballant amb el **dualisme entre cos i ànima, però ja estem vivint un moment en què podem integrar ambdues parts i tractar-les com un tot**».

En aquest sentit, la tasca dels EAPS també ha tingut més visibilitat i valoració en l'àmbit sociosanitari, i ha generat algunes **transformacions en les formes d'acompanyament**, com per exemple l'ús de formats en línia per atendre en la distància i l'impuls de noves iniciatives per cobrir emergències i noves realitats, i també en el model de **col·laboració amb els professionals sanitaris, potenciant la seva integració total en els equips**.

Acompanyar les persones fins a l'últim instant

El Programa per a l'Atenció Integral a Persones amb Malalties Avançades, emmarcat en l'**Estratègia de Cures Pal·liatives del Sistema Nacional de Salut**, proporciona a persones en situació de final de vida i als seus familiars una **atenció càlida i personalitzada que complementa la tasca que les unitats de cures pal·liatives duen a terme en hospitals i domicilis**. La finalitat és assolir una atenció integral basada en l'atenció a les necessitats emocionals, socials i espirituals de la persona i seu entorn, i donar suport als professionals que l'acompanyen.

L'avaluació científica del programa conclou que l'atenció psicosocial oferta respon a les necessitats i **millora en el 90 % els símptomes que provoca la malaltia** i que perjudiquen l'estat anímic i psicològic dels malalts atesos. L'estudi estableix que el 92 % de les persones malaltes qualifiquen d'excel·lent o molt bona l'atenció rebuda, i prop del 90 % asseguren que han pogut resoldre temes difícils (la majoria, de comunicació i de relació amb la família i l'entorn) gràcies a aquest suport.

***Annex**

Distribució EAPS Catalunya

EAPS Mutuam Barcelona: Parc Salut Mar, Hospital Universitari Vall d'Hebron
Hospital Sociosanitari Mutuam Güell Barcelona, Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Centre
Fòrum + 16 equips de suport domiciliari

EAPS Hospital Clínic: Hospital Clínic

EAPS Hospital General de Catalunya: Hospital General de Catalunya

EAPS Parc Sanitari Sant Joan de Déu: Parc Sanitari Sant Joan de Déu, Hospital Universitari
de Bellvitge, Hospital de Viladecans, Centre sociosanitari d'Esplugues + 2 equips de suport
domiciliari

EAPS Fundació Catalana d'ELA Miquel Valls: Hospital Universitari de Bellvitge, Hospital de
la Santa Creu i Sant Pau, Hospital del Mar, Corporació de Salut del Maresme i la Selva,
Hospital Germans Trias i Pujol, Hospital Mutua de Terrassa + 1 equip de suport domiciliari

EAPS Fundació Sant Jaume i Santa Magdalena de Mataró: Hospital de Mataró, Hospital
Comarcal Sant Jaume de Calella, Hospital Sant Jaume i Santa Magdalena + 3 equips de suport
domiciliari

EAPS Creu Roja Granollers: Fundació Hospital Asil de Granollers, Fundació Santa Susanna
de Caldes de Montbui, PADES Granollers + 2 equips de suport domiciliari

EAPS Consorci Sanitari Garraf: Hospital Anoià, Centre Sociosanitari Ricard Fortuny, Consorci
Sanitari del Garraf, Hospital Sant Camil, Hospital Sant Antoni Abad + 2 equips de suport
domiciliari

EAPS Mutuam Girona: Hospital Universitari Josep Trueta, Hospital Sociosanitari Mutuam
Güell Girona, Centre Sociosanitari La República, Hospital Santa Caterina + 2 equips de suport
domiciliari

EAPS DomusVi Lleida: Centre Sociosanitari Jaume Nadal Meroles, Hospital Santa Maria,
Hospital Comarcal del Pallars + 7 equips de suport domiciliari

EAPS Fundació Vilaniu Tarragona: Pius Hospital de Valls, Hospital Joan XXIII de Tarragona,
Centre Sociosanitari Francolí de Tarragona, Hospital de la Santa Creu de Jesús de Tortosa,
Centre Sociosanitari Sant Joan de Reus + 7 equips de suport domiciliari

Àrea de Comunicació de la Fundació "la Caixa"

Ariadna Puig: 679 266 341 / apuig@fundaciolacaixa.org

Sala de Premsa: <https://premsa.fundacionlacaixa.org/ca>

 [@FundlaCaixaCAT](https://twitter.com/FundlaCaixaCAT) / [@ariadna_puign](https://twitter.com/ariadna_puign)

Fundació "la Caixa"

Nota de premsa

Àrea de Comunicació de la Fundació "la Caixa"

Ariadna Puig: 679 266 341 / apuig@fundacionlacaixa.org

Sala de Premsa: <https://prensa.fundacionlacaixa.org/ca>

 [@FundlaCaixaCAT](https://twitter.com/FundlaCaixaCAT) / [@ariadna_puign](https://twitter.com/ariadna_puign)